

Toen hij de mensenmassa zag,
ging hij de berg op.
Daar ging hij zitten
met zijn leerlingen om zich heen.
Hij nam het woord en onderrichtte hen:

'Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig de treurende,
want zij zullen getroost worden.
Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
Gelukkig wie honger en dorsten
naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.
Gelukkig de vredestichters,
want zij zullen kinderen van God
genoemd worden.
Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid
vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Gelukkig zijn jullie wanneer ze je
omwille van mij uitschelden, vervolgen
en van allerlei kwaad betichten.
Verheug je en juich,
want je zult rijkelijk worden beloond
in de hemel;
zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten.

Matteüs 5, 1-12

Deze tekst is het begin van de Bergrede van Matteüs, een soort programmaredede: een proclamatie van het goede nieuws van *het koninkrijk van de hemel*. Centraal in de Bergrede staat het Onzevader en vooral de woorden: "*laat uw koninkrijk komen en uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel.*" (Mt. 6, 10) Matteüs spreekt over het 'koninkrijk van de hemel' en niet over het 'koninkrijk van God'. Als christen van joodse afkomst gebruikt hij de naam van God zo weinig mogelijk.

Deze 'zaligsprekingen' vormen niet zozeer een oproep voor een bepaalde levenswijze, maar geven vooral een beschrijving van het leven zoals God het bedoelt. En vooral bevatten die woorden een toezegging: de belofte van *het koninkrijk van de hemel*, hier en nu en ook na de dood. Daarom staat er bij het begin en op het einde: *voor hen is het koninkrijk van de hemel*.

Dat koninkrijk wordt toegezegd aan wie *nederig van hart zijn*, Dat zijn mensen die vertrouwen hebben in Gods wil en zich niet enkel beroepen op eigen inzichten of prestaties. Dat zijn mensen die zich als echte leerlingen van Jezus openstellen voor God en trachten te leven opdat zijn wil zou gedaan worden. Op het einde wordt gezegd dat wie opkomt voor gerechtigheid vaak tegenwerking krijgt en vervolgd wordt. Jezus zelf is daarvan een tragisch voorbeeld.

Tussenin wordt geïllustreerd hoe en waar het *koninkrijk van de hemel* zichtbaar wordt:
- waar *treurende getroost worden*.
- waar mensen *met zachte moed* gestalte geven aan het '*beloofde land*', omdat ze samen leven in liefde en vrede.

- waar mensen *honger en dorsten naar gerechtigheid* door gemeenschap te vormen in solidariteit, trouw, wederzijdse hulp en welwillendheid.
- waar mensen elkaar bejegenen met *barmhartigheid*: onweerstaanbare en daadwerkelijke liefde.
- waar mensen *zuiver van hart*, eerlijk en oprecht met elkaar omgaan. Daar zien ze de aanwezigheid van God in de liefde van en voor hun medemensen.
- waar mensen '*vrede*' brengen, 'sjaloom', opdat het leven 'goed' mag zijn. Zo zijn ze kinderen van God, die Gods bedoelingen naleven.

Leerlingen van Jezus, die op die manier wilden samenleven, werden in het begin wel eens 'heiligen' genoemd. Zo besluit Paulus zijn brief aan de Filippenzen: "*Groet alle heiligen in Christus Jezus. De broeders en zusters die bij mij zijn, laten u groeten. Alle heiligen laten u groeten.*" (Filip. 4, 21-22) Heiligen waren en zijn mensen die heil brengen aan hun medemensen, het heil dat God aan alle mensen wil geven.

In deze vertaling van de 'zaligsprekingen' wordt het Griekse woord 'makarios' vertaald door 'gelukkig'. Men vertaalt uiteraard ook door 'zalig'. Waarom ook niet door 'heilig'?

Een kleine jongen stond te kijken naar mooie glasramen in een kerk. Toen hij hoorde dat op die glasramen heiligen afgebeeld waren, zei hij: "Heiligen zijn mensen waar het licht van God door schijnt."

Heiligen zijn niet alleen mensen die op een glasraam of op een voetstuk gezet zijn. Ze leefden en leven ook onder ons.

In het Licht van Gods Woord

Onze Vader,
uw koninkrijk kome,
uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.

Help ons om nederig van hart te zijn
en ons leven af te stemmen
op uw bedoeling met mens en wereld.

Leer ons
te troosten waar verdriet is,
met zachte moed te leven,
te hongeren en te dorsten naar gerechtigheid,
barmhartig om te gaan met mensen,
zuiver van hart in het leven te staan,
vrede te brengen in onze wereld.

Laat zo uw heil in de wereld komen
en mensen gelukkig maken.

Laat ons vertrouwen groeien
dat uw koninkrijk van de hemel mogelijk is,
hier en nu en na onze dood.

Amen.

Heiligen